

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

**NACRT
PRIJEDLOGA ZAKONA O PROBACIJI**

Zagreb, veljača 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O PROBACIJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Izvršavanje kaznenopravnih sankcija u Republici Hrvatskoj propisano je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13 i 150/13) i Zakonom o probaciji (Narodne novine, broj 143/12).

Prvi Zakon o probaciji donesen je u prosincu 2009. godine (Narodne novine, broj 153/09) i bio je osnova za izgradnju profesionalne Probacijske službe. Nakon što su se 2011. godine započeli otvarati probacijski uredi i sustav se formirao, postalo je jasnije u kojem smjeru treba razvijati Probacijsku službu u Republici Hrvatskoj. Izmjene i dopune Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 144/12) koje su stupile na snagu 1. siječnja 2013. godine propisale su brojne novine u određivanju pojedinih instituta iz nadležnosti probacijskog sustava pa je bilo nužno izraditi novi Zakon o probaciji. Zakon o probaciji iz 2012. godine, a koji je u primjeni od 1. siječnja 2013. godine, donesen je radi usklađenja s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, br. 125/11 i 144/12).

Paralelno sa stupanjem na snagu novoga Zakona o probaciji, u siječnju 2013. godine, otvoren je i posljednji od 12 probacijskih ureda u Republici Hrvatskoj te je Probacijska služba zaživjela u punom opsegu: postala je dostupna svim građanima te je započela izvršavanje različitih poslova u svim fazama kaznenog postupka kako je to propisano Kaznenim zakonom i Zakonom o probaciji.

Profesionalna Probacijska služba danas djeluje kroz Središnji ured u Ministarstvu pravosuđa i 12 lokalnih probacijskih ureda smještenih u Bjelovaru, Dubrovniku, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru i Zagrebu u kojem se nalaze dva probacijska ureda (Probacijski ured Zagreb I i Zagreb II). U 2016. godini Probacijska služba je ostvarila odlične rezultate u izvršavanju probacijskih poslova. Zaprimljeno je 4147 novih predmeta u rad, 90,4% predmeta je uspješno izvršeno, a osobe uključene u probaciju odradile su ukupno 539.780 sati rada za opće dobro. Značajan je ovaj konstantni porast broja predmeta u radu probacijskih ureda: od 1573 predmeta zaprimljena 2012. godine, preko 3304 predmeta zaprimljenih tijekom 2013. godine, do 4147 predmeta 2016. godine. Ovaj porast je osobito izražen kod predmeta rada za opće dobro: tako je 2012. godine zaprimljeno 954 predmeta, 2013. godine 1092, a 2016. godine 1474 predmeta rada za opće dobro. Značajan je porast predmeta uvjetnog otpusta u okviru kojih probacijski službenici rade sa počiniteljima najtežih

kaznenih djela (tako je primjerice tijekom 2016. godine u nadzoru bilo 194 osuđenika koji su počinili kazneno djelo ubojstva, 117 osuđenika koji su počinili kazneno djelo silovanje). Ovaj porast broja predmeta pokazuje kako je probacija u kazneno-pravnom sustavu prihvaćena kao stručan i relevantan partner u procesu izvršavanja sankcija.

Budući se izmjenama i dopunama Kaznenog zakona u 2015. godini (Narodne novine, broj 56/15) između ostaloga, određuju i nove nadležnosti za probacijski sustav potrebno je s time uskladiti Zakon o probaciji. Naime, izmjenama i dopunama Kaznenog zakona probaciji se u nadležnost stavlja dio sigurnosnih mjera. Osim navedenoga, došlo je i do izmjena vezano uz nadzor izvršavanja posebnih obveza te izvršavanje kaznenopravne sankcije rada za opće dobro u 2015. godini, ali isto tako i u 2017. godini. Također, praksa rada probacijskih ureda tijekom ovih godina pokazala je potrebu za određenim promjenama u zakonodavnom uređenju izvršavanja probacijskih poslova. Zbog svega navedenog izrađene su izmjene i dopune Zakona o probaciji. Kako se radi o većem broju intervencija u Zakon, potrebno je donijeti novi Zakon o probaciji.

Osim što se Prijedlogom zakona o probaciji predlaže usklađivanje s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, osobito vezano uz pitanje izvršavanja pojedinih sigurnosnih mjera kao poslova iz nadležnosti probacije te redefiniranje izvršavanja rada za opće dobro i posebnih obveza, preciziranje nadziranja uvjetnog otpusta i zaštitnog nadzora te druga pitanja uređena Kaznenim zakonom, a koja se odnose na izvršavanje probacijskih poslova, također je osobito važno istaknuti da su sudska praksa i stručna stajališta Vrhovnog suda Republike Hrvatske ukazali da je dio odredbi Zakona o probaciji potrebno izmijeniti kako bi se uskladile sa izričajem iz Kaznenog zakona (naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske donio je pravna shvaćanja vezano uz primjenu određenih zakonskih odredbi vezano uz izvršavanje probacijskih poslova).

Dakle, novim Zakonom o probaciji olakšat će se i ubrzati postupanje probacijskih službenika, unaprijediti suradnja s drugim dionicima te će se otkloniti nedostaci vezani uz pitanje nadležnosti. Isto tako, njegovim donošenjem usklađuje se postupanje probacijskih službenika u odnosu na poslove koji su im u nadležnost stavljeni izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Preostale izmjene rezultat su usklađivanja i sa izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora te potreba na koje je ukazala praksa, kao i uklanjanja uočenih nejasnoća u primjeni samog Zakona.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Prijedlog zakona o probaciji sastoji se od dvanaest glavnih dijelova:

1. Uvodne odredbe
2. Temeljna načela
3. Prava i obveze osobe uključene u probaciju
4. Probijski poslovi i dokumentacija
5. Izvješća
6. Izvršavanje obveze po rješenju državnog odvjetnika
7. Izvršavanje uvjetne osude i djelomično uvjetne osude s posebnom obvezom i/ili zaštitnim nadzorom i/ili sigurnosnim mjerom
8. Izvršavanje sigurnosnih mjera
9. Izvršavanje rada za opće dobro
10. Izvršavanje uvjetnog otpusta
11. Probijski poslovi tijekom izvršavanja kazne zatvora

12. Prijelazne i završne odredbe.

Ovim Prijedlogom zakona uređuju se odredbe koje treba uskladiti sa Kaznenim zakonom, kao i one odredbe koje su izazivale poteškoće u primjeni te se sada uređuju na način da odgovaraju potrebama prakse, ali i preporukama iz Twinning projekta „Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe u Hrvatskoj“ u skladu s EU standardima i europskom praksom.

Određuje se krajnji datum za dostavu godišnjeg izvješća o radu Probacijske službe koji je usklađen s datumom podnošenja godišnjih izvješća drugih državnih tijela. Predviđa se i osnivanje međuresornog odbora sastavljenog od predstavnika relevantnih tijela (pravosudnih tijela, policije, zatvorskog sustava, probacije, sustava socijalne skrbi itd.)

Učinjena su bitna poboljšanja vezana uz obavljanje probacijskih poslova kao što je primjerice pitanje prikupljanja osobnih i drugih podataka te je jasno definirano da probacija postupa samo prema punoljetnim počiniteljima kaznenih djela (i do sada je probacija postupala isključivo prema punoljetnim osobama no to nije bilo izričito navedeno u Zakonu).

U vidu posebnih glava dodano je izvršavanje sigurnosnih mjera (obavezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, obvezan psihosocijalni tretman) te izvršavanje obveza po rješenju državnog odvjetnika.

U Prijedlogu zakona o probaciji, vezano uz izvršavanje rada za opće dobro, unesene su bitne promjene koje je inicirala dosadašnja praksa u izvršavanju probacijskih poslova. Navedeno će doprinijeti boljoj ujednačenosti i kvalitetnijem izvršavanju ove sankcije. Prijedlogom je jasnije definirana nadležnost tijela koje prati izvršavanje ove sankcije, te tijela kojima probacija podnosi izvješća i dostavlja obavijesti u konkretnim predmetima, za što se očekuje da će doprinijeti bržem donošenju sudskih odluka, a to je od osobitog značaja u slučajevima neizvršavanja rada za opće dobro, odnosno izbjegavanja izvršavanja sankcije.

Nadalje, definirana je mogućnost donošenja rješenja o odgodi izvršavanja rada za opće dobro, prije donošenja rješenja o upućivanju na rad, što postojećim Zakonom nije bilo predviđeno, a pokazalo se potrebnim u praksi (često se u praksi događalo da jedan od razloga za odgodu nastupi prije donošenja rješenja, npr. akutno oboljenje, pa je tada trebalo donijeti rješenje o upućivanju na rad za opće dobro, a nakon toga se donosilo novo rješenje o odgodi čime se samo dodatno birokratiziralo postupanje). Također su prošireni razlozi za odgodu i prekid rada za opće dobro kako bi se uskladili sa životnim situacijama i potrebama osoba uključenih u probaciju (npr. mogućnost odgode/prekida rada za opće dobro zbog sezonskog posla ili odlaska na brod, a za što do sada nije bilo zakonske mogućnosti). Isto tako, sada je moguće da se i po službenoj dužnosti donese rješenje o odgodi/prekidu rada za opće dobro ukoliko osoba uključena u probaciju to nije sama u stanju zatražiti (ovakva potreba uočena je za vrijeme elementarnih nepogoda u Istočnoj Slavoniji).

Kod probacijskih poslova propisuje se i nadziranje prekida izvršavanja kazne zatvora kada to odluči sudac izvršenja te nadzor nad korištenjem pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora kada zatvor odnosno kaznionica procijeni potrebnim, a što do sada nije bilo u cijelosti definirano. Vezano uz dostavu izvješća od strane probacijske službe na zahtjev nadležnih tijela, preciznije je određeno kada zatvor odnosno kaznionica može zatražiti izvješće od probacijske službe, a konkretnije su i opisane okolnosti koje probacijski službenik provjerava u okviru dostave izvješća o uvjetnom otpustu nadležnom tijelu.

Vezano uz same probacijske službenike, navodi se da im pripada poseban dodatak na plaću zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada. Naime, probacijski službenici svakodnevno rade sa visokorizičnim počiniteljima kaznenih djela bez posebnih sigurnosnih zaštita. Osim toga, probacijski službenici su vrlo često na terenu koji uključuje i odlazak u dom počinitelja kaznenog djela, a dio probacijskih poslova mogu obavljati i u samim kaznionicama i zatvorima u neposrednom radu sa zatvorenicima. Osobe uključene u probaciju vrlo često imaju teške zdravstvene probleme (različite psihičke bolesti kao što su poremećaj ličnosti, psihoze, shizofrenija, PTSP, ali i druge bolesti kao što su hepatitis, tuberkuloza i slično) što povećava opasnost za život i zdravlje probacijskih službenika. Posebni dodaci na plaću probacijskih službenika propisani su Uredbom o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi. Također, ovim Prijedlogom zakona uz dosadašnju službenu iskaznicu uvodi i značka za probacijske službenike radi bolje prepoznatljivosti (izrada znački za probacijske službenike neće iziskivati dodatno opterećenje državnog proračuna Republike Hrvatske jer su materijalna sredstva osigurana u proračunu tijela).

c) Posljedice koje će proisteci donošenjem Zakona

Zakon o probaciji će se uskladiti s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona te će se sukladno tome ovim novim Zakonom obuhvatiti svi probacijski poslovi. Također, novim Zakonom o probaciji pojednostaviti će se rad probacijske službe što će doprinijeti kvaliteti izvršavanja poslova i ubrzati suradnju probacijskih ureda s nadležnim tijelima.

Strateško opredjeljenje probacijskog sustava o suradnji sa zajednicom radi zaštite javnosti i smanjenja rizika od recidivizma kroz rehabilitaciju i reintegraciju počinitelja kaznenog djela u zajednicu je zadržano i unaprijeđeno. Donošenjem novoga Zakona o probaciji očekuje se i racionalnije i učinkovitije izvršavanje probacijskih poslova.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O PROBACIJI, S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Nacrta prijedloga Zakona o probaciji s obrazloženjem.

PRIJEDLOG ZAKONA O PROBACIJI

Dio prvi OPĆE ODREDBE

Glava I. UVODNE ODREDBE

Osnovna odredba

Članak 1.

Ovaj Zakon propisuje svrhu i sadržaj probacijskih poslova, način izvršavanja tih poslova i tijela nadležna za njihovo izvršenje.

Svrha i sadržaj probacijskih poslova

Članak 2.

(1) Probijski poslovi su poslovi od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a obavljaju se s ciljem zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenog djela, njegove resocijalizacije i reintegracije u zajednicu utjecanjem na rizične čimbenike koji su povezani s činjenjem kaznenih djela.

(2) Probijski poslovi se obavljaju pri odlučivanju o kaznenom progonu, izboru vrste kazni i izvršavanju kazni izrečenih počinitelju kaznenog djela.

Način izvršavanja probacijskih poslova

Članak 3.

(1) Probijske poslove obavljaju probacijski službenici u probacijskim uredima i radom na terenu, na temelju zahtjeva, pravomoćnih i izvršnih odluka suda, ili zahtjeva, odnosno odluka državnog odvjetnika te kaznionica ili zatvora, pojedinačno za svaku osobu uključenu u probaciju.

(2) Probijski poslovi mogu se obavljati i u zatvorima i kaznionicama.

(3) Probijski službenik pri obavljanju probacijskih poslova prikuplja osobne i ostale potrebne podatke o osobama uključenim u postupke probacije relevantne za obavljanje probacijskog posla te može izvršiti uvid u službenu dokumentaciju nadležnih tijela i pravnih osoba i od njih zatražiti dostavu dokumentacije bez posebnog pristanka osobe uključene u probaciju.

(4) Dobiveni podaci su neklasificirani podaci u smislu posebnog zakona i smiju se koristiti samo u službene svrhe.

(5) Probijski službenik utvrđuje istovjetnosti osobe uključene u probaciju uvidom u njezinu osobnu iskaznicu, u druge osobne dokumente te u OIB.

(6) Odluke i druga pismena izrađena pri obavljanju probacijskih poslova nisu upravni akti u smislu zakona kojim se uređuje upravni postupak te se dostavljaju sukladno odredbama o dostavi propisanih zakonom kojim se uređuje kazneni postupak.

Tijela nadležna za izvršavanje probacijskih poslova

Članak 4.

(1) Provođenje probacijskih poslova je u nadležnosti središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa koje te poslove obavlja putem nadležne unutarnje ustrojstvene jedinice (u daljnjem tekstu: probacijsko tijelo), u čijem sastavu su Središnji ured i probacijski uredi.

(2) Probacijsko tijelo u izvršavanju probacijskih poslova surađuje s tijelima javne vlasti, znanstvenim i drugim ustanovama, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim institucijama ili pravnim osobama te razmjenjuje relevantne informacije i podatke.

(3) Za potrebe koordinacije i unaprjeđenja kvalitete obavljanja probacijskih poslova središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove pravosuđa može osnovati međuresorni odbor sastavljen od predstavnika probacijske službe, zatvorskog sustava, policije, sudova, državnog odvjetništva, sustava socijalne skrbi, predstavnika akademske zajednice te po potrebi i od drugih relevantnih sudionika u izvršavanju probacijskih poslova.

(4) Središnji ured prati, unapređuje i nadzire zakonitost rada i postupanja u probacijskim uredima te provodi nadzor nad radom probacijskih ureda, prati i proučava primjenu propisa o izvršavanju probacijskih poslova, neposredno poduzima ili nadležnim tijelima predlaže mjere za poboljšanje probacijskog sustava, prikuplja i obrađuje statističke podatke te obavlja i druge poslove propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

(5) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove pravosuđa osim ovlasti iz općeg propisa u svezi s obavljanjem nadzora, ovlašteno je poništiti ili ukinuti svaki nepravilan ili nezakonit akt probacijskog ureda, te odrediti donošenje novog akta ili samo donijeti akt.

(6) Za poslove probacije nadležnost probacijskog ureda određuje se prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osobe uključene u probaciju.

(7) Iznimno od stavka 5. ovoga članka ako iz opravdanih razloga i sukladno načelu efikasnosti proizlazi potreba za nadležnošću nekog drugog probacijskog ureda u Republici Hrvatskoj o tome će odlučiti Središnji ured.

(8) Probacijske poslove obavljaju probacijski službenici koji su obrazovani u području socijalne pedagogije, socijalnog rada, psihologije, pravnih znanosti, a iznimno i drugih društvenih i humanističkih znanosti.

(9) Usavršavanje probacijskih službenika organizira se sukladno Pravilniku o načinu obavljanja probacijskih poslova kojeg donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(10) Probacijski službenici zadužuju službenu značku i službenu iskaznicu, čiji se izgled i sadržaj propisuje Pravilnikom iz stavka 9. ovoga članka.

(11) Službenici probacijskih ureda su: probacijski službenici (uključujući rukovodeće probacijske službenike – voditelje probacijskih ureda) te referenti.

(12) Službenicima probacijskih ureda zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada kao što su povećana opasnost za život i zdravlje pripada poseban dodatak na plaću.

(13) O radu probacijske službe Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor jedanput godišnje, a najkasnije do 31. ožujka za prethodnu godinu.

Značenje izraza

Članak 5.

(1) Osoba uključena u probaciju je svaka punoljetna osoba prema kojoj se na temelju odluke i zahtjeva nadležnog tijela provode probacijski poslovi propisani ovim Zakonom, a koja ima prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Glava II. TEMELJNA NAČELA

Zabrana nezakonitog postupanja i diskriminacije

Članak 6.

(1) Osobi uključenoj u probaciju jamče se prava utvrđena Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, zakonom kojim se uređuje zaštita od diskriminacije i ovim Zakonom.

(2) Osobi uključenoj u probaciju zajamčena prava mogu se sukladno Ustavu Republike Hrvatske iznimno ograničiti ako je to propisano zakonom i prijeko potrebno radi postizanja svrhe probacijskih poslova, a kako bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi, pravni poredak te javni moral i zdravlje.

Pristanak

Članak 7.

Osoba može biti uključena u probaciju na temelju osobnog pristanka, osim kada je zakonom drugačije propisano.

Glava III. PRAVA I OBVEZE OSOBE UKLJUČENE U PROBACIJU

Prava osobe uključene u probaciju

Članak 8.

(1) Osobi uključenoj u probaciju jamči se zaštita osobnosti i tajnost osobnih podataka.

(2) Osoba uključena u probaciju ima pravo uvida u podatke osobnika, osim u stručne nalaze, mišljenja i procjene.

(3) Osoba uključena u probaciju ima pravo pritužbe na postupanje probacijskog službenika voditelju nadležnog probacijskog ureda koji je o pritužbi dužan odlučiti u roku od 30 dana od dana zaprimanja pritužbe.

(4) Protiv rješenja voditelja nadležnog probacijskog ureda osoba uključena u probaciju ima pravo prigovora središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove pravosuđa u roku od tri radna dana od dana primitka rješenja.

(5) Osoba uključena u probaciju ne snosi troškove nastale primjenom ovoga Zakona, no dužna je samostalno organizirati prijevoz i podmiriti troškove prijevoza koji proizlaze iz izvršavanja kaznene sankcije.

Obveze osobe uključene u probaciju

Članak 9.

Osoba uključena u probaciju dužna je bez odgode o promjeni mjesta prebivališta, odnosno boravišta, kao i o promjeni kontakt podataka obavijestiti probacijski ured.

Dio drugi PROBACIJSKI POSLOVI

Glava IV. PROBACIJSKI POSLOVI I DOKUMENTACIJA

Probacijski poslovi

Članak 10.

(1) Probacijski poslovi su:

1. izrada izvješća: na zahtjev državnog odvjetnika, suda, suca izvršenja, kaznionica, odnosno zatvora te tijela nadležnog za uvjetni otpust
2. nadzor izvršavanja obveza prema rješenju državnog odvjetnika
3. organiziranje i nadziranje izvršavanja uvjetne osude i djelomične uvjetne osude s posebnom obvezom i/ili zaštitnim nadzorom i/ili sigurnosnom mjerom koju nadzire probacijsko tijelo
4. organiziranje i nadziranje izvršavanje sigurnosnih mjera iz nadležnosti probacije
5. organiziranje i nadziranje izvršavanja rada za opće dobro
6. izvršavanje uvjetnog otpusta uz koji je izrečen zaštitni nadzor i/ili posebna obveza
7. sudjelovanje u izvršavanju prekida kazne zatvora
8. nadzor korištenja pogodnosti izlaska tijekom izvršavanja kazne zatvora.

(2) Sadržaj izvješća i dokumentacije koje u obavljanju probacijskih poslova izrađuje probacijski ured propisuje se Pravilnikom iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona.

Procjena kriminogenog rizika i tretmanskih potreba

Članak 11.

Radi izvršavanja probacijskih poslova probacijski ured izrađuje procjenu kriminogenog rizika i tretmanskih potreba za svaku osobu uključenu u probaciju kojoj je izrečen zaštitni nadzor te za ostale osobe uključene u probaciju prema stručnoj procjeni probacijskog ureda.

Pojedinačni program postupanja

Članak 12.

(1) Pojedinačni program postupanja izrađuje probacijski ured za potrebe provođenja probacijskih poslova koji se odnose na izvršavanje zaštitnog nadzora, sigurnosnih mjera, posebnih obveza i obveza, te kod izvršavanja drugih poslova po procjeni probacijskog ureda. Sadržaj pojedinačnog programa postupanja uređuje se Pravilnikom iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona, ovisno o vrsti probacijskog posla.

(2) Pojedinačni program postupanja treba se donijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana početka rada s osobom uključenom u probaciju.

(3) Osoba uključena u probaciju svojim potpisom prihvaća ciljeve pojedinačnog programa postupanja iz članka 12. ovoga Zakona.

(4) Probacijski ured nadležnom tijelu dostavlja sve relevantne informacije važne za postupanje u predmetu, a u slučaju nepridržavanja pojedinačnog programa postupanja probacijski službenik će nadležnom tijelu bez odgode dostaviti izvješće, na daljnje postupanje.

Probacijski informacijski sustav i osobnik

Članak 13.

(1) U Probacijski informacijski sustav službenici probacijskih ureda unose podatke o osobi uključenoj u probaciju, podatke o presudi odnosno rješenju na temelju kojeg je uključena u probaciju te sve bitne informacije o izvršavanju probacijskog posla.

(2) U Probacijski informacijski sustav službenici probacijskih ureda unose i sve ulazne i izlazne dokumente vezane uz osobu uključenu u probaciju i izvršavanje probacijskog posla.

(3) Probacijski službenici vode i osobnik o osobama uključenim u probaciju sukladno Pravilniku iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona.

Glava V. IZVJEŠĆA

Izvješće državnom odvjetniku

Članak 14.

- (1) Državni odvjetnik može zatražiti izvješće od probacijskog ureda u postupku odlučivanja o kaznenom progonu kao i o prijedlogu vrste i mjere kaznenopravne sankcije.
- (2) Probacijski ured će najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva dostaviti izvješće državnom odvjetniku.

Izvješće sudu

Članak 15.

- (1) Sud može zatražiti izvješće od probacijskog ureda prilikom odlučivanja o izboru vrste i mjere kaznenopravne sankcije.
- (2) Probacijski ured će u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva dostaviti traženo izvješće sudu.

Izvješće sucu izvršenja

Članak 16.

- (1) Sudac izvršenja može zatražiti izvješće od probacijskog ureda u postupku odlučivanja o prekidu izvršavanja kazne zatvora.
- (2) Izvješće sucu izvršenja sadrži podatke o konkretnim okolnostima koje sudac izvršenja navede u zahtjevu.
- (3) Probacijski ured podatke i informacije prikuplja isključivo u okviru svog djelokruga rada.
- (4) O utvrđenim okolnostima iz stavka 2. ovoga članka probacijski ured će u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva izvijestiti suca izvršenja.

Izvješće tijelu nadležnom za uvjetne otpuste

Članak 17.

- (1) Na zahtjev tijela nadležnog za uvjetne otpuste probacijski ured će:
 - prikupiti i dostaviti obavijesti o mogućnosti smještaja na adresi dostavljenoj od strane nadležnog tijela te provjeriti i druge konkretne okolnosti koje zatraži nadležno tijelo
 - utvrditi mogućnosti nastavka provođenja obveza utvrđenih pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora sukladno podacima dobivenim od kaznonice odnosno zatvora (nastavak školovanja, nastavak liječenja ili odvikavanja od ovisnosti, nastavak drugih posebnih programa).

(2) O utvrđenim okolnostima iz stavka 1. ovoga članka probacijski ured će u roku od 15 dana od zaprimanja zahtjeva izvijestiti tijelo nadležno za uvjetne otpuste.

Izvršće kaznionici, odnosno zatvoru kod pogodnosti izlaska

Članak 18.

(1) Kaznionica, odnosno zatvor može zatražiti od probacijskog ureda izvršće prilikom odlučivanja o pogodnosti izlaska zatvorenika u mjesto prebivališta ili boravišta.

(2) Izvršće kaznionici, odnosno zatvoru sadrži podatke o konkretnim okolnostima koje kaznionica odnosno zatvor smatra važnim za odluku o pogodnosti izlaska zatvorenika u mjesto prebivališta ili boravišta.

(3) Probacijski ured će u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva izvijestiti kaznionicu, odnosno zatvor o svim okolnostima važnim za donošenje odluke.

Glava VI. IZVRŠAVANJE OBVEZA PO RJEŠENJU DRŽAVNOG ODVJETNIKA

Način izvršavanja obveza po rješenju državnog odvjetnika

Članak 19.

(1) Ako je državni odvjetnik uvjetno odgodio ili odustao od kaznenog progona i počinitelju odredio obveze, dostavit će svoje rješenje probacijskom uredu radi nadzora nad izvršavanjem obveza.

(2) Po zaprimanju rješenja iz stavka 1. ovoga članka probacijski ured će bez odgode pozvati osobu uključenu u probaciju te će izraditi pojedinačni program postupanja iz članka 12. ovoga Zakona.

(3) Probacijski ured će izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika o tijeku izvršavanja pojedinačnog programa postupanja u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(4) Probacijski ured će bez odgode izvijestiti državnog odvjetnika o neizvršavanju utvrđenih obveza.

(5) Probacijski ured će izvijestiti državnog odvjetnika o provođenju naložene obveze po njenom izvršenju.

Glava VII. IZVRŠAVANJE UVJETNE OSUDE I DJELOMIČNE UVJETNE OSUDE S POSEBNOM OBVEZOM I/ILI ZAŠTITNIM NADZOROM I/ILI SIGURNOSNOM MJEROM

Zaštitni nadzor i posebne obveze

Članak 20.

- (1) Sud će pravomoćnu i izvršnu odluku kojom je izrečen zaštitni nadzor i/ili posebne obveze uz uvjetnu osudu ili djelomičnu uvjetnu osudu, u roku od osam dana dostaviti probacijskom uredu prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika radi izvršavanja.
- (2) Po zaprimanju odluke iz stavka 1. ovoga članka probacijski ured će bez odgode pozvati osobu uključenu u probaciju i izraditi pojedinačni program postupanja iz članka 12. ovoga Zakona.
- (3) Ako se osuđenik niti u roku od osam dana od dana za koji je pozvan ne javi probacijskom uredu ili mu dostava nije mogla biti izvršena na adresu koju je osuđenik dao sudu, probacijski ured će obavijestiti sud o nemogućnosti izvršavanja sudske odluke.
- (4) Probacijski ured će bez odgode izvijestiti nadležni sud ukoliko osoba uključena u probaciju ne surađuje s probacijskim službenikom prije izrade pojedinačnog programa postupanja te ako ne ispunjava obveze utvrđene pojedinačnim programom postupanja.
- (5) Ukoliko osoba uključena u probaciju ne ispunjava obveze utvrđene pojedinačnim programom postupanja, probacijski ured može dostaviti nadležnom sudu izvješće s prijedlogom za preispitivanje izvršavanja zaštitnog nadzora.
- (6) Probacijski ured će na traženje nadležnog suda dostaviti izvješće o tijeku izvršavanja pojedinačnog programa postupanja u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.
- (7) Kada probacijski ured ocijeni to potrebnim, dostavit će nadležnom sudu prijedlog promjene, produljenja ili prestanka provođenja zaštitnog nadzora prije isteka roka, odnosno prijedlog produljenja roka za provođenje posebne obveze, ukidanje posebne obveze ili zamjene drugom.
- (8) Probacijski ured će bez odgode izvijestiti i nadležnu policijsku upravu ukoliko se radi o kršenju posebnih obveza koje se provode uz pomoć policije.
- (9) Probacijski ured dostavlja sudu zaključno izvješće u roku od 30 dana od dana isteka roka izvršavanja.
- (10) Ustanove i druge pravne osobe u kojima osuđenik izvršava posebne obveze i sigurnosne mjere obavještavaju probacijski ured o izvršavanju tih obveza i mjera.
- (11) Ustanove i druge pravne osobe dužne su bez odgode izvijestiti probacijski ured ukoliko postoje poteškoće u izvršavanju posebnih obveza i sigurnosnih mjera.
- (12) Sigurnosna mjera izrečena uz uvjetnu osudu izvršava se sukladno odredbama o izvršavanju sigurnosnih mjera iz članaka 21. i 22. ovoga Zakona.

(13) Načini izvršavanja zaštitnog nadzora ili posebne obveze propisat će se Pravilnikom iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona.

Glava VIII. IZVRŠAVANJE SIGURNOSNIH MJERA

Započinjanje izvršavanja sigurnosnih mjera

Članak 21.

(1) Sud će pravomoćnu i izvršnu odluku kojom je uz novčanu kaznu, rad za opće dobro i uvjetnu osudu izrečena sigurnosna mjera, a koju probacijski ured izvršava sukladno odredbama Kaznenog zakona, dostaviti u roku od osam dana probacijskom uredu prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika radi izvršavanja.

(2) Po zaprimanju odluke iz stavka 1. ovoga članka probacijski ured će bez odgode pozvati osobu uključenu u probaciju te će izraditi pojedinačni program postupanja iz članka 12. ovoga Zakona.

(3) Ako se osuđenik niti u roku od osam dana od dana za koji je pozvan ne javi probacijskom uredu, ili mu dostava nije mogla biti izvršena na adresu koju je osuđenik dao sudu, probacijski ured će obavijestiti sud o nemogućnosti izvršavanja sudske odluke.

Obveze probacijskog ureda u izvršavanju sigurnosnih mjera

Članak 22.

(1) Probijski ured o ostvarivanju pojedinačnog programa postupanja izvješćuje nadležno tijelo.

(2) Probijski ured će bez odgode izvijestiti nadležno tijelo o neizvršavanju sigurnosnih mjera.

(3) Probijski ured dostavlja nadležnom tijelu zaključno izvješće u roku od 30 dana od dana isteka sigurnosne mjere.

Izvršavanje sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora

Članak 23.

(1) Kada je izrečena sigurnosna mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora, kaznionica, odnosno zatvor obavijestit će probacijski ured o mjestu otpusta zatvorenika tri mjeseca prije izvršenja kazne i dostaviti će probacijskom uredu pravomoćnu sudsku odluku.

(2) Po zaprimanju obavijesti od kaznionice, odnosno zatvora probacijski ured će o navedenom obavijestiti policiju, a po potrebi i druge institucije.

(3) Sigurnosna mjera iz stavka 1. ovoga članka izvršava se sukladno odredbama o izvršavanju zaštitnog nadzora iz članka 20. ovoga Zakona.

Glava IX. IZVRŠAVANJE RADA ZA OPĆE DOBRO

Upućivanje i započinjanje izvršavanja rada za opće dobro

Članak 24.

(1) Sud će dostaviti pravomoćnu i izvršnu presudu kojom je kazna zatvora ili novčana kazna zamijenjena radom za opće dobro u roku od osam dana probacijskom uredu prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika i nadležnom sucu izvršenja s nalogom za izvršenje kazne ako se radi o kazni zatvora.

(2) Probacijski ured će bez odgode pozvati osuđenika radi davanja pristanka za izvršenje rada za opće dobro.

(3) Ako se osuđenik niti u roku od osam dana od dana za koji je pozvan ne javi probacijskom uredu ili mu dostava nije mogla biti izvršena na adresu koju je osuđenik dao sudu ili ne dade pristanak, probacijski ured će dostaviti obavijest o tome sucu izvršenja radi izvršenja kazne zatvora, odnosno sudu radi zamjene novčane kazne kaznom zatvora.

(4) Nakon davanja pristanka za izvršavanje rada za opće dobro, u smislu stavka 1. ovoga članka probacijski ured će rješenjem uputiti osobu uključenu u probaciju na rad za opće dobro te o tome obavijestiti nadležno tijelo.

(5) Probacijski ured će obavijestiti nadležno tijelo ako iz očitih okolnosti proizlazi da osoba uključena u probaciju ne može izvršavati rad za opće dobro.

Obveze probacijskog ureda u izvršavanju rada za opće dobro

Članak 25.

(1) Probacijski ured izvijestit će suca izvršenja i sud o izvršenom radu za opće dobro, odnosno o izvršenom zaštitnom nadzoru ukoliko je izrečen uz rad za opće dobro.

(2) Probacijski ured će bez odgode izvijestiti suca izvršenja, ili sud o nesuradnji osobe uključene u probaciju prije započinjanja rada za opće dobro, ili o neizvršavanju rada za opće dobro te će obustaviti sva postupanja vezano uz izvršavanje rada za opće dobro do zaprimanja odluke suca izvršenja, ili suda.

(3) Probacijski ured može predložiti preispitivanje izvršavanja zaštitnog nadzora izrečenog uz rad za opće dobro u slučaju neispunjavanja obveza utvrđenih pojedinačnim programom postupanja.

Način izvršavanja rada za opće dobro

Članak 26.

(1) Probacijski ured će rješenjem odrediti rok u kojem će rad za opće dobro, izrečen odlukom nadležnog tijela, biti izvršen te će utvrditi mjesto obavljanja rada, vodeći pri tome računa o opsegu i vrstama raspoloživih poslova, kao i o osobnim prilikama, zaposlenju osobe uključene u probaciju i njezinim sposobnostima.

(2) Protiv rješenja o rasporedu na izvršavanje rada za opće dobro dopušten je prigovor u roku od tri radna dana od dana primitka rješenja, a o prigovoru odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove pravosuđa. Prigovor ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) Probacijski ured sklapa ugovor s ustanovama, tijelima javne vlasti i drugim pravnim osobama za izvršavanje rada za opće dobro.

(4) Za vrijeme izvršavanja rada za opće dobro središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove pravosuđa osigurat će osobu uključenu u probaciju za slučaj ozljede na radu ukoliko nije osigurana po drugom osnovu.

(5) Uslijed promjene okolnosti relevantnih za izvršavanje rada za opće dobro ili na zahtjev pravne osobe ili tijela javne vlasti u kojem se izvršava rad, probacijski ured će prekinuti rad za opće dobro u toj pravnoj osobi ili tijelu javne vlasti i odredit će novo mjesto izvršavanja.

Odgoda i prekid rada za opće dobro

Članak 27.

(1) Osoba kojoj je odlukom nadležnog tijela određen rad za opće dobro, može podnijeti molbu za odgodu započinjanja rada za opće dobro probacijskom uredu prije donošenja rješenja o rasporedu na rad, odnosno u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz članka 28. ovoga Zakona kada je doneseno rješenje o rasporedu na rad.

(2) Tijekom rada za opće dobro osoba iz stavka 1. ovoga članka kojoj je određen rad za opće dobro može probacijskom uredu podnijeti molbu za prekid izvršavanja rada u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz članka 28. ovoga Zakona.

(3) Probacijski ured će u roku od tri radna dana od primitka molbe rješenjem odlučiti o odgodi, odnosno prekidu izvršavanja rada.

(4) Probacijski ured će po službenoj dužnosti donijeti rješenje o odgodi, odnosno prekidu izvršavanja rada u slučaju da se osoba iz stavka 1. ovoga članka uputi na izdržavanje kazne zatvora ili istražnog zatvora, odnosno ako zbog teške bolesti ili drugih opravdanih razloga ona to sama nije u stanju zatražiti.

(5) Protiv odluke probacijskog ureda iz stavka 3. i 4. ovoga članka osoba kojoj je određen rad za opće dobro može podnijeti prigovor središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove pravosuđa u roku od tri radna dana od primitka rješenja, koje će o prigovoru odlučiti u roku od 15 dana od dana primitka prigovora.

(6) U slučaju odgode rada za opće dobro nakon donošenja rješenja o rasporedu na rad ili prekida izvršavanja rada za opće dobro vrijeme odgode, odnosno prekida rada ne uračunava se u ukupni rok određen za izvršenje rada za opće dobro.

Razlozi za odgodu i prekid rada za opće dobro

Članak 28.

(1) Razlozi za odgodu ili prekid rada za opće dobro jesu:

1. akutno oboljenje osobe uključene u probaciju, nastanak teškog invaliditeta ili značajno pogoršanje kroničnog oboljenja
2. smrtni slučaj člana obitelji, teška bolest, teški invaliditet ili obveza izbivanja člana uže obitelji osobe uključene u probaciju, čime ona postaje jedini obvezni osiguravatelj skrbi djece, bračnog ili izvanbračnog druga, roditelja, posvojitelja ili posvojenika, kojima je potrebna tuđa pomoć i njega
3. potreba obavljanja ili dovršenja radova izazvanih elementarnom nepogodom ili drugim izvanrednim događajem zbog čijeg bi neobavljanja nastala znatna materijalna šteta, a u užoj obitelji osobe uključene u probaciju nema druge radno sposobne osobe
4. trudnoća osobe uključene u probaciju ako do poroda ne preostaje više od šest mjeseci, rizična trudnoća osobe uključene u probaciju i roditeljstvo do godine dana života djeteta o kojem osoba uključena u probaciju skrbi
5. sezonski rad i povremeni rad nezaposlene osobe uključene u probaciju ako je to nužno za njeno uzdržavanje ili uzdržavanje članova uže obitelji, rad na brodu ili platformi, privremeno povećan opseg poslova kod redovnog rada
6. oduzimanje slobode i izdržavanje kazne zatvora, odnosno odlazak osobe uključene u probaciju u terapijsku zajednicu radi liječenja od ovisnosti.

(2) Prekid ili odgoda izvršavanja rada za opće dobro iz razloga označenih u stavku 1. točkama 1. i 4. ovoga članka može biti odobreno dok stanje bolesti, odnosno rizična trudnoća traju, iz razloga označenih u točki 2. stavku 1. ovoga članka, najdulje do mjesec dana, iz razloga označenog u točki 3. do završetka posla, ali ne dulje od mjesec dana, iz razloga roditeljstva označenog u točki 4. do godine dana života djeteta, iz razloga označenih u točki 5. dok posao traje, a najdulje do godine dana, te iz razloga označenih u točki 6. za vrijeme dok je osobi iz stavka 1. točke 6. ovoga članka oduzeta sloboda, ili se nalazi u terapijskoj zajednici.

(3) Ukupno trajanje odgoda i prekida izvršavanja rada za opće dobro ne može biti dulje od 60 dana, osim iz razloga utvrđenih u stavku 1. točkama 1., 4., 5. i 6. ovoga članka.

(4) Osoba uključena u probaciju razloge iz stavka 1. ovoga članka dužna je potkrijepiti relevantnom dokumentacijom.

Zastara izvršenja rada za opće dobro

Članak 29.

Ako osuđenik nije započeo izvršavati rad za opće dobro ili ako ga nije izvršio u cijelosti, zastara izvršenja utvrđuje se prema odredbama Kaznenog zakona o zastari izvršenja kazne.

Glava X. IZVRŠAVANJE UVJETNOG OTPUSTA

Uvjetni otpust

Članak 30.

(1) Tijelo nadležno za uvjetne otpuste će pravomoćno rješenje kojim je izrečen uvjetni otpust sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnom obvezom, kao i nalog s datumom otpusta zatvorenika, u najkraćem mogućem roku dostaviti probacijskom uredu prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenika, odnosno mjestu otpusta zatvorenika, radi izvršavanja.

(2) Po zaprimanju rješenja iz stavka 1. ovoga članka probacijski ured će bez odgode pozvati osobu uključenu u probaciju te će izraditi pojedinačni program postupanja iz članka 12. ovoga Zakona.

(3) U izvršavanju uvjetnog otpusta sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnom obvezom odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 20. stavka 3. - 9. ovoga Zakona.

Glava XI. PROBACIJSKI POSLOVI TIJEKOM IZVRŠAVANJA KAZNE ZATVORA

Prekid izdržavanja kazne zatvora

Članak 31.

(1) Probacijski ured sudjeluje u izvršavanju prekida izdržavanja kazne zatvora kada sudac izvršenja rješenjem odredi javljanje u probacijski ured tijekom prekida.

(2) Probacijski ured će bez odgode dostaviti sucu izvršenja obavijest ako se osuđenik ne javi u probacijski ured.

Pogodnosti izlaska

Članak 32.

(1) Probacijski ured nadzire pogodnosti izlaska duljeg od tri dana kada upravitelj zatvora odnosno kaznionice rješenjem odredi takav nadzor.

(2) Ako zatvorenik, tijekom korištenja pogodnosti iz stavka 1. ovoga članka, ne ispunjava obveze utvrđene rješenjem o korištenju pogodnosti, probacijski ured će bez odgode o tome izvijestiti kaznionicu, odnosno zatvor.

Glava XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Provedbeni propisi

Članak 33.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 34.

Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova (Narodne novine, broj 29/13) ostaje na snazi do dana stupanja na snagu Pravilnika iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona.

Članak 35.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o probaciji (Narodne novine, broj 143/12).

Članak 36.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Glava I. – Uvodne odredbe

Prijedlog zakona zadržao je zasebnu cjelinu koja sadrži uvodne odredbe.

Članak 1. – Osnovne odredbe

Ovom odredbom koja se Prijedlogom zakona nije mijenjala određeno je da se Zakonom o probaciji propisuju osnovna pitanja koja su njime regulirana. To su svrha, sadržaj i način izvršavanja probacijskih poslova te tijela nadležna za njihovo izvršenje.

Članak 2. – Svrha i sadržaj probacijskih poslova

Ovom odredbom se propisuje svrha i sadržaj probacijskih poslova.

Stavkom 1. određen je cilj obavljanja probacijskih poslova, s time da je na početku odredbe naglašeno da su probacijski poslovi od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Stavkom 2. određuje se što sve obuhvaćaju probacijski poslovi te je s popisa probacijskih poslova izostavljeno izvršavanje poslova pri određivanju mjera osiguranja prisutnosti okrivljenika. Naime, s obzirom da se u praksi probacijskoj službi nije nalagalo provođenje mjera kojima se osigurava prisutnost okrivljenika tijekom postupka, kao i druge mjere opreza (prvenstveno se to odnosi na mjeru opreza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu) jer njih sukladno Zakonu o kaznenom postupku na prvom mjestu izvršava policija odnosno drugo nadležno tijelo, predloženo je njeno brisanje s popisa poslova. Istovremeno, ovim Prijedlogom Zakona na popis probacijskih poslova stavljeno je izvršavanje sigurnosnih mjera koje uključuju provođenje tretmanskih intervencija, što i jest suština probacije.

Članak 3. – Način izvršavanja probacijskih poslova

Stavkom 1. određuju se temelji za postupanje probacijskih službenika te individualni pristup u obavljanju probacijskih poslova. Probacijski poslovi se osim u uredu, obavljaju i radom na terenu, a mogu se obavljati i u zatvorima i kaznionicama što je propisano stavkom 2.

Dodanim stavcima 3. i 4. dano je ovlaštenje probacijskom službeniku za prikupljanje svih potrebnih i relevantnih podataka o osobama uključenim u probaciju te pravo uvida u službenu dokumentaciju nadležnih tijela i pravnih osoba bez posebnog pristanka osobe uključene u probaciju. Radi zaštite ljudskih prava navedeno je da se radi o neklasificiranim podacima koji se mogu koristiti isključivo u službene svrhe.

Također, probacijski službenik utvrđuje identitet osobe uključene u probaciju putem uvida u osobnu iskaznicu ili druge osobne dokumente te u OIB što se propisuje stavkom 5.

Dodan je i stavak 6. kojim se uređuje dostava pismena sukladno odredbama o dostavi propisanih zakonom kojim se uređuje kazneni postupak.

Članak 4. – Tijela nadležna za izvršavanje probacijskih poslova

U stavku 1. je izmijenjen opći termin jedinica za probaciju u „probacijsko tijelo“ za nadležnu unutarnju ustrojstvenu jedinicu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa, a koja je nadležna za probacijske poslove. Na taj način izbjegnuta je potreba mijenjanja zakona u slučaju eventualne promjene unutarnjeg ustrojstva i naziva unutarnji ustrojstvenih jedinica u Ministarstvu pravosuđa. Definirano je i da se probacijsko tijelo sastoji od Središnjeg ureda i probacijskih ureda.

Stavak 2. navodi s kojim sve pravnim subjektima surađuje probacijsko tijelo, a riječi „informacije i podatke od važnosti“ zamijenjene su riječima „relevantne informacije i podatke“ kao prikladnijom definicijom kojom se koriste u pravosudnim tijelima.

Stavkom 3. se propisuje osnivanje međuresornog odbora radi unapređenja i bolje koordinacije izvršavanja probacijskih poslova.

Stavkom 4. određuje se nadležnost Središnjeg ureda da prati, unapređuje i nadzire zakonitost rada i postupanja u probacijskim uredima te predlaže mjere za poboljšanje probacijskog sustava.

Stavkom 5. propisuje se ovlast Ministarstvu pravosuđa da poništi ili ukine svaki nepravilan ili nezakonit akt probacijskog ureda, s čime se na smisleni način predmetni Zakon usklađuje s Zakonom o izvršenju kazne zatvora.

Stavkom 6. (stavak 2. u Zakonu o probaciji, Narodne novine, broj 143/12.), određena je mjesna nadležnost probacijskih ureda prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osobe uključene u probaciju. Brisana je mjesna nadležnost sudbene vlasti jer se ona ne određuje ovim Zakonom.

Stavak 7. je novi te propisuje iznimku od mjesne nadležnosti probacijskog ureda prema načelu efikasnosti (primjer je područje otoka Pag koji je teritorijalno podijeljen što se tiče nadležnosti oko izvršavanja probacijskih poslova između Probacijskog ureda Zadar i Probacijskog ureda Rijeka. Ukoliko jedan od navedenih ureda već izvršava koju alternativnu sankciju na otoku Pagu, taj Ured bi zbog malog broja izrečenih sankcija na tom području te načela efikasnosti mogao preuzeti i drugi predmet iako mu teritorijalno ne pripada, ukoliko bi tako procijenio Središnji ured). Odluku o promjeni nadležnosti donosi Središnji ured.

Stavkom 8. koji je jednim dijelom izmijenjen u odnosu na odredbu stavka 3. Zakona o probaciji/12, određen je okvir struka potrebnih za rad na probacijskim poslovima, a koje će se koristiti u izradi podzakonskih akata iz službeničkih odnosa radi određivanja uvjeta za zapošljavanje probacijskih službenika.

Dodan je novi stavak 9. kojim se propisuje usavršavanje probacijskih službenika sukladno Pravilniku o načinu obavljanja probacijskih poslova.

Stavkom 10., u dosadašnjem Zakonu o probaciji/12 je to stavak 4., propisano je i nadodano da probacijski službenici uz službenu iskaznicu zadužuju i službenu značku čije se izgled i sadržaj propisuju Pravilnikom o načinu obavljanja probacijskih poslova.

Dodan je novi stavak 11. kojim se određuje tko su službenici probacijskih ureda.

Dodan je novi stavak 12. kojim se određuje da službenici probacijskih ureda rade u posebnim uvjetima rada (to su npr. povećani rizici za život i zdravlje, izloženost zaraznim bolestima te povećanoj opasnosti od mogućeg nasilja od strane osoba uključenih u probaciju). Isto tako odredbom se deklaratorno propisuje i poseban dodatak na plaću za službenike probacijskih ureda zbog posebnih uvjeta rada, a koje pravo je već utvrđeno Uredbom o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi.

Također, u stavku 13. je preciziran rok do kada Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor o radu probacijske službe.

Članak 5. – Značenje izraza

Ovom odredbom se u stavku 1. u odnosu na Zakon o probaciji/12, preciznije određuje da je osoba uključena u probaciju svaka punoljetna osoba prema kojoj se na temelju odluke ili zahtjeva nadležnog tijela provode probacijski poslovi, a koja ima prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj. S obzirom da je probacijska služba i do sada postupala u odnosu na osobe uključene u probaciju isključivo na navedeni način, ovim Prijedlogom zakona je to samo formalizirano.

Stavak 2. i nadalje propisuje da se izrazi koji imaju rodno značenje odnose na jednak način na muški i ženski rod.

Glava II. – Temeljna načela

Prijedlog zakona je zadržao zasebnu cjelinu glavu kojom su propisana temeljna načela.

Članak 6. – Zabrana nezakonitog postupanja i diskriminacije

Ova odredba se nije mijenjala te se u stavku 1. zabranjuje postupanje protivno pozitivnim odredbama Ustava Republike Hrvatske, protivno međunarodnim ugovorima i ovom Zakonu. U stavku je pri nabranjanju dodan propis kojim se uređuje zaštita od diskriminacije.

Stavkom 2. se propisuje ograničenje prava utvrđenih stavkom 1. i to u iznimnim slučajevima sukladno odredbama Ustava Republike Hrvatske.

Članak 7. – Pristanak

Ova odredba nije se mijenjala osim naziva pristanak, a koji je prikladniji od prijašnjeg naziva dobrovoljnost i usklađen je s nazivom iz Kaznenog zakona. Pristanak osobe uključene u probaciju nije potreban ako je to zakonom drugačije propisano (npr. kod uvjetnog otpusta koji se pokreće na zahtjev zatvorenika ili uz njegov prethodni pristanak).

Glava III. – Prava i obveze osobe uključene u probaciju

Prijedlog zakona je zadržao kao zasebnu cjelinu glavu kojom su određena prava i obveze osobe uključene u probaciju.

Članak 8. – Prava osobe uključene u probaciju

Stavak 1. zadržao je zaštitu prava osobe uključene u probaciju.

Dodanim stavkom 2. propisuje se pravo uvida osobe uključene u probaciju u podatke osobnika, ali ne i u stručne nalaze, mišljenja i procjene drugih tijela iz razloga što bi uvid u takve podatke mogao negativno utjecati na stav osobe uključene u probaciju i na daljnje izvršavanje probacijskih poslova, ali isto tako biti vrlo rizičan po žrtvu, članove njezine obitelji i lokalnu zajednicu počinitelja kaznenog djela.

Dosadašnji stavak 2. postao je stavkom 3. kojim je i dalje zadržano pravo pritužbe nadležnom probacijskom uredu na postupanje probacijskog službenika. Voditelj probacijskog ureda kao hijerarhijski nadređen službeniku je dužan o pritužbi odlučiti u roku od 30 dana od dana zaprimanja iste.

Protiv rješenja voditelja probacijskog ureda osoba ima pravo prigovora Ministarstvu pravosuđa u određenom roku od 3 dana od dana primitka probacijskog rješenja radi sprječavanja manipuliranja sa izvršavanjem sankcije što se propisuje stavkom 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji je postao stavkom 5. preciznije je određeno da osoba uključena u probaciju ne snosi troškove nastale primjenom ovog Zakona, no dužna je samostalno organizirati prijevoz i podmiriti troškove prijevoza koji proizlaze iz izvršavanja kaznene sankcije kojom je uključena u probaciju.

Članak 9. – Obveze osobe uključene u probaciju

Ovim člankom utvrđuje se obveza obavještanja nadležnog probacijskog ureda o promjeni prebivališta ili boravišta bez obzira o obvezama koje proizlaze iz drugih zakona (npr. znalo se dogoditi da osoba uključena u probaciju zatraži odobrenje suca izvršenja o promjeni prebivališta, odnosno boravišta, a bez da o tome obavijesti probacijski ured koji provodi program sankcije).

Glava IV. – Probacijski poslovi i dokumentacija

Prijedlog zakona je zadržao kao zasebnu cjelinu glavu kojom je propisan opseg i način obavljanja probacijskih poslova.

Članak 10. – Probacijski poslovi

Ova odredba u stavku 1. sadrži popis probacijskih poslova čiji je redoslijed promijenjen u odnosu na Zakon o probaciji/12 na način da prate slijed probacijskih poslova vezanih uz prethodni i kazneni postupak, dodani su poslovi izvršavanja sigurnosnih mjera te nadzor pogodnosti izlaska tijekom izvršavanja kazne zatvora.

Točka 1. (točka 2. u Zakonu o probaciji/12) odnosi se na poslove izvješća te su pobrojane vrste izvješća koja izrađuje probacijski ured.

Točke 2. odnosi se na nadzor izvršavanja obveza sukladno članku 206.d Zakona o kaznenom postupku.

Točka 3. propisuje nadzor izvršavanja uvjetne osude ili djelomično uvjetne osude uz koje se mogu osuđeniku izreći posebna obveza, zaštitni nadzor i sigurnosna mjera, pojedinačno ili sve zajedno.

Točkom 4. propisano nadziranje izvršavanja pojedinih sigurnosnih mjera koje su dane u nadležnost probacijskog službi. Navedeno je usklađeno sa izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

Točke 5., 6., 7. i 8. odnose se na organiziranje i nadziranje izvršavanja rada za opće dobro, izvršavanje uvjetnog otpusta, prekida kazne zatvora i nadzora korištenja pogodnosti izlaska iz zatvora, što su sve poslovi iz nadležnosti probacijske službe.

Stavak 2. se nije značajnije mijenjao te upućuje na Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova vezano uz način izrade izvješća i ostale dokumentacije koje izrađuje probacijski ured radi osiguranja standardiziranog postupanja.

Članak 11. – Procjena kriminogenog rizika i tretmanskih potreba

Ovom odredbom se određuje da je radi izvršavanja probacijskih poslova potrebno izraditi procjenu kriminogenih rizika i tretmanskih potreba za svaku osobu uključenu u probaciju kojoj je izrečen zaštitni nadzor. Za ostale osobe navedeno se ne izrađuje osim kada za to postoji potreba, a o čemu odluku donosi probacijski ured temeljem stručne procjene.

Članak 12. – Pojedinačni program postupanja

Stavak 1. je izmijenjen te se njime određuje tko izrađuje program, kada i s kojom svrhom. Sadržaj pojedinačnog programa postupanja uređuje se Pravilnikom o načinu obavljanja probacijskih poslova.

Stavak 2. određuje vremenski rok za donošenje pojedinačnog programa postupanja.

Stavkom 3. određeno je da osoba uključena u probaciju svojim potpisom prihvaća ciljeve pojedinačnog programa postupanja i time obveze koje su programom određene.

Stavak 4. propisuje dostavu nadležnom tijelu svih relevantnih informacija, kao i izvješća o nepridržavanju programa od strane osobe uključene u probaciju radi daljnjeg postupanja.

Članak 13. – Probacijski informacijski sustav i osobnik

Ovo odredba je promijenila naziv s obzirom da je uspostavljen Probacijski informacijski sustav koji je zamijenio maticu. Odredba ne sadrži bitne razlike u odnosu na odredbu članka 13. Zakona o probaciji/12, a koja propisuje tko i kako vodi maticu i osobnik osoba uključenih u probaciju. Dodan je novi stavak 2. koji određuje da se u Probacijski informacijski sustav unose svi ulazni i izlazni dokumenti vezani uz izvršavanje probacijskih poslova, te stavak 3. kojim se propisuje da se osobnik vodi sukladno Pravilniku o načinu obavljanja probacijskih poslova.

Glava V. – Izvješća

Prijedlog zakona je zadržao kao zasebnu cjelinu glavu kojom su određena izvješća kao dio probacijskih poslova.

Članak 14. – Izvješća državnom odvjetniku

Ova odredba stavkom 1. propisuje dostavljanje izvješća državnom odvjetniku o osobi za koju je izvješće zatraženo i to u slučajevima odlučivanja o kaznenom progonu, kao i tada kada se odlučuje o vrsti i mjeri kaznenopravne sankcije, a u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva što je propisano stavkom 2.

Članak 15. – Izvješće sudu

Stavak 1. Zakona o probaciji/12 je brisan jer probacijski ured ne izrađuje izvješće vezano uz odlučivanje o mjerama za osiguranje prisutnosti okrivljenika, dok je stavak 2. zadržan ovdje kao stavak 1., te će se na traženje suda dostaviti izvješće s podacima važnim za odluku o kaznenoj sankciji, u roku od 30 dana od dana zaprimanja sudskog zahtjeva sukladno stavku 2.

Članak 16. – Izvješće sucu izvršenja

Članak 16. je izmijenjen te je u stavku 1. brisano da se na zahtjev suca izvršenja dostavlja izvješće u postupku odlučivanja o uvjetnom otpustu s obzirom da je to pitanje uređeno odredbom članka 17. ovoga Zakona.

Novim stavcima 2., 3. i 4. propisan je sadržaj izvješća koji sadrži podatke o konkretnim okolnostima koje sudac izvršenja navede u zahtjevu te rok za dostavu izvješća od petnaest dana od dana zaprimanja zahtjeva. Time se želi naglasiti da je u zahtjevu probacijskom uredu potrebno navesti koje su to informacije sucu izvršenja bitne za donošenje odluke o prekidu izvršavanja kazne zatvora, kako bi probacijski ured mogao prikupiti i dostaviti potrebne podatke, koje prikuplja samo u okviru svoje nadležnosti i djelokruga rada.

Članak 17. – Izvješće tijelu nadležnom za uvjetne otpuste

Stavkom 1. propisuje se obveza probacijskog ureda da po zahtjevu nadležnog tijela koji odlučuje o uvjetnom otpustu izradi izvješće s podacima o mogućnosti smještaja, kao i o drugim konkretnim okolnostima potrebnim za donošenje odluke. Provjera smještaja obavlja se samo na adresi koja je dostavljena probacijskom uredu. Sukladno podacima dobivenim od kaznionice ili zatvora utvrđuje se mogućnost nastavka provođenja obveza utvrđenih pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora kao što su npr. nastavak školovanja, nastavak liječenja ili odvikavanja od ovisnosti).

Stavak 2. određuje rok za dostavu izvješća od petnaest dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Članak 18. – Izvješće kaznionici, odnosno zatvoru kod pogodnosti izlaska

Odredba stavka 1. se nije mijenjala u odnosu na Zakon o probaciji/12. Njime je i dalje određena mogućnost izrade izvješća kaznionici, odnosno zatvoru prilikom odlučivanja o pogodnosti izlaska zatvorenika u mjesto prebivališta ili boravišta. S obzirom da probacijski

ured djeluje u zajednici u koju dolazi zatvorenik kada koristi pogodnosti izlaska, on može izraditi adekvatno izvješće o situaciji u mjestu kamo zatvorenik dolazi na pogodnost.

Stavci 2. i 3. određuju da izvješće mora sadržavati podatke o konkretnim okolnostima koje kaznionica odnosno zatvor smatra važnim za odluku o pogodnosti izlaska te rok za dostavu istog od petnaest dana od dana zaprimanja zahtjeva, čime se naglašava da je u zahtjevu probacijskom uredu potrebno navesti koje su to informacije bitne za donošenje odluke o pogodnosti izlaska zatvorenika, kako bi probacijski ured što brže mogao prikupiti i dostaviti potrebne podatke. Utvrđivanja stava žrtve i stava njezine obitelji o pogodnostima izlaska zatvorenika izbačeno je iz Zakona jer se radi o poslovima iz nadležnosti druge službe.

Glava VI. – Izvršavanje obveza po rješenju državnog odvjetnika

Glava VI. je nova glava u Zakonu. Državni odvjetnik može nakon prethodno pribavljene suglasnosti žrtve ili oštećenika odustati ili uvjetno odgoditi kazneni progon ako osumnjičenik ili okrivljenik izvrši obvezu koju mu je naložio državni odvjetnik. Dio tih obveza po svojem sadržaju odgovaraju posebnim obvezama iz Kaznenog zakona, no bez obzira na sličnost nadzor izvršavanja obveza po rješenju državnog odvjetnika smješten je u zasebnu glavu jer se ipak radi o posebnoj vrsti probacijskog posla.

Članak 19. – Započinjanje izvršavanja obveza po rješenju državnog odvjetnika

Stavak 1. određuje državnom odvjetniku, koji je počinitelju rješenjem odredio izvršenje obveze prema načelu svrhovitosti te je uvjetno odgodio ili je uvjetno odustao od kaznenog progona, dostavljanje svog rješenje nadležnom probacijskom uredu radi nadzora nad izvršavanjem obveze.

Stavcima 2. i 3. probacijskom uredu se propisuje dužnost izrade pojedinačnog programa postupanja i to odmah po zaprimanju rješenja od državnog odvjetnika, kao i izvještavanje nadležnog državnog odvjetnika o tijeku izvršavanja programa u roku od 15 dana od dana zaprimanja njegovog zahtjeva.

Stavkom 4. propisano je da se državni odvjetnik bez odgode izviješćuje o neizvršavanju obveze kako bi se promptno odlučio o nastavku kaznenog progona, a stavkom 5. izvješćivanje državnog odvjetnika o provođenju utvrđenih obveza po izvršenju istih.

Glava VII. – Izvršavanje uvjetne osude i djelomične uvjetne osude s posebnom obvezom i/ili zaštitnim nadzorom i/ili sigurnosnom mjerom

Ova Glava je drugačije koncipirana u odnosu na Zakon o probaciji/12 te je obuhvatila prijašnje Glave VI. i IX. – Izvršavanje zaštitnog nadzora i Izvršavanje posebnih obveza. Uvršteni su i poslovi nadzora izvršavanja sigurnosnih mjera.

Članak 20. – Zaštitni nadzor i posebne obveze

Stavkom 1. određuje se da probacijska služba izvršava uvjetnu osudu i djelomično uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnom obvezom. U stavak su ubačeni probacijski poslovi i kod odluke suda o djelomično uvjetnoj osudi, što prije nije bilo obuhvaćeno.

Stavak 2. propisuje izradu pojedinačnog programa postupanja.

Stavci 3. i 4. propisuju postupanja u slučaju nemogućnosti izvršavanja sudske odluke, odnosno ako osoba uključena u probaciju ne surađuje ili ne ispunjava obveze utvrđene pojedinačnim programom postupanja.

Daljnjim stavcima 5. i 6. redefinirani su postupci dostave izvješća sudu jer je praksa pokazala da sudovima nije od većeg značenja učestala dostava izvješća (svakih 4, odnosno 6 mjeseci) kako je ranije bilo određeno. Ukoliko osoba ne ispunjava obveze iz pojedinačnog programa postupanja može se sudu dostaviti izvješće s prijedlogom za preispitivanje izvršavanja zaštitnog nadzora. Također, izvješća će se dostavljati na traženje suda i to u roku od 15 dana.

U slučajevima iz stavka 7. može se prema potrebi nadležnom sudu uputiti prijedlog promjene, produljenja ili prestanka provođenja zaštitnog nadzora, ali i produljenje roka za provođenje posebne obveze, njezino ukidanje ili zamjene drugom obvezom. Također, o kršenju obveze koja se provodi uz pomoć policije probacijski ured izvješćuje nadležnu policijsku upravu sukladno stavku 8.

Stavak 9. propisuje izradu zaključnog izvješće u roku od 30 dana od dana isteka roka izvršavanja.

Stavak 10. zadužuje ustanove i pravne osobe u kojima se izvršavaju posebne obveze i sigurnosne mjere da obavijeste probacijski ured o njihovom izvršavanju.

Stavak 11. obvezuje ustanove i druge pravne osobe da odmah izvijeste probacijski ured u slučaju poteškoća oko izvršavanja posebnih obveza i sigurnosnih mjera.

Stavci 12. i 13. propisuju načine izvršavanja sigurnosnih mjera, zaštitnog nadzora i posebnih obveza.

Glava VIII. – Izvršavanje sigurnosnih mjera

Glava VIII. je nova glava Prijedloga zakona. Njome je uređeno izvršavanje pojedinih sigurnosnih mjera koje su izmjenama i dopunama Kaznenog zakona dane u nadležnost probaciji. Novi Kazneni zakon proširio je popis sigurnosnih mjera koje nadzire probacijska služba u odnosu na ranije zakonsko rješenje tako da se osim sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora sada nadziru i sigurnosne mjere obavezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti i obvezan psihosocijalni tretman.

Članak 21. – Započinjanje izvršavanja sigurnosnih mjera

Ova odredba propisuje obvezu suda koji je izrekao sigurnosnu mjeru da presudu dostavi nadležnom probacijskom uredu u roku od osam dana radi izvršavanja. Stavkom 2. propisuje se obveza pozivanja osobe uključene u probaciju te izrada pojedinačnog programa postupanja bez odgode po primitku presude.

Stavak 3. propisuje obvezno obavješćavanje sud o nemogućnosti izvršavanja sudske odluke.

Članak 22. – Obveze probacijskog ureda u izvršavanju sigurnosnih mjera

Ovom odredbom stavka 1. propisana je obveza probacijskog ureda o izvještavanju nadležnog tijela vezano uz ostvarivanje pojedinačnog programa postupanja.

Stavkom 2. propisuje se obveza obavještanja nadležnog tijela ukoliko osoba uključena u probaciju ne izvršava sigurnosne mjere.

Stavkom 3. određen je rok od 30 dana za dostavu zaključnog izvješća nadležnom tijelu.

Članak 23. – Izvršavanje sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora

Odredba je proširena u odnosu na odredbu članka 20. Zakona o probaciji/12. S obzirom da je sadržaj zaštitnog nadzora određen odredbama Kaznenog zakona što se odnosi i na slučaj kada je zaštitni nadzor izrečen kao sigurnosna mjera, određena je smisleno ista primjena odredaba o izvršenju sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora sukladno odredbama o izvršavanju zaštitnog nadzora iz članka 20.

Glava IX. – Izvršavanje rada za opće dobro

Materija ove Glave (u Zakonu o probaciji/12 - Glava VII.) propisuje upućivanje i izvršavanje rada za opće dobro, obveze probacijskog ureda u izvršavanju rada, način izvršavanja, odgoda, prekid i zastara rada za opće dobro.

Članak 24. – Upućivanje i započinjanje izvršavanja rada za opće dobro

Stavak 1. ovoga članka nije bitno izmijenjen u odnosu na odredbu članka 21. stavka 1. Zakona o probaciji/12, što se tiče određenja kome i u kojem roku sud dostavlja pravomoćnu i izvršnu presudu kojom je kazna zamijenjena radom za opće dobro. Radi usklađenja sa izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koristi se naziv sud, a ne prvostupanjski sud. Presuda se osim probacijskom uredu dostavlja i sucu izvršenja s nalogom za izvršenje kazne ako se radi o kazni zatvora. Ukoliko osuđenik izvrši rad za opće dobro, sudac izvršenja neće aktivirati nalog za izvršenje kazne zatvora.

Stavkom 2. propisuje se da je Probijski ured dužan bez odgode pozvati osuđenika da se javi u probacijski ured radi davanja pristanka na rad za opće dobro što je isto dio probacijskog posla.

Stavak 3. isto nije bitno izmijenjen osim u usklađivanju naziva sud, a precizira postupanje u slučaju nemogućnosti izvršavanja rada za opće dobro. Njime je propisana obveza probacijskog ureda za dostavu obavijesti sucu izvršenja ili sudu ako osuđenik nije dao pristanak na rad za opće dobro, ili nije dostupan probacijskom uredu odnosno ne javi se probacijskom uredu u roku od 8 dana za koji je pozvan.

Stavak 4. je usklađen sa izmjenama i dopunama Kaznenog zakona te propisuje obvezu probacijskom uredu da osobu uključenu u probaciju koja je dala pristanak na rad za opće dobro uputi na rad za opće dobro te o tome obavijesti nadležno tijelo.

Stavak 5. je novi te propisuje obavješćavanje nadležnog tijela ako iz očitih okolnosti proizlazi da osoba uključena u probaciju ne može izvršavati rad za opće dobro. U praksi izvršavanja probacijskih poslova se pokazalo da postoji mogućnost ozljeđivanja ili obolijevanja osobe uključene u probaciju i da su ozljede i bolest takve naravi da je evidentno da ona neće moći izvršiti rad za opće dobro, o čemu je nužno što prije obavijestiti nadležni institut.

Članak 25. – Obveze probacijskog ureda u izvršavanju rada za opće dobro

Ovaj članak je djelomično izmijenjen u odnosu na odredbu članka 22. Zakona o probaciji/12.

Stavkom 1. propisana je obveza probacijskog ureda da obavijesti nadležna tijela o izvršenju rada za opće dobro, kao i o zaštitnom nadzoru ako je izrečen uz rad. Brisano je izvješćavanje nakon polovine izvršenog rada jer se u praksi pokazalo kao nepotrebnim i samo opterećuje tijela izvješćavanja.

Stavak 2. je proširen u odnosu na odredbu u Zakonu o probaciji/12, a vezano uz obvezu izvješćavanja nadležnih tijela ukoliko osoba uključena u probaciju ne izvršava rad za opće dobro, s time da sada takva obveza postoji i u slučaju nesuradnje osobe uključene u probaciju prije započinjanja rada za opće dobro. Praksa je pokazala nužnost izvješćavanja nadležnog tijela kada osuđenik ne surađuje s probacijskim uredom. Naime, događalo se da dio osuđenika potpiše Izjavu o pristanku na rad, ali da onda dalje više ne surađuju. Pri tome se obustavljaju sva postupanja do donošenja odluke nadležnog tijela jer je bilo slučajeva da osuđenik nastavi s radom, a sud je zamijenio neizvršeni rad s kaznom zatvora ne računajući sate koje je osuđenik naknadno odradio.

Odredba stavka 3. je nova i njome se omogućuje probacijskom uredu da predloži preispitivanje izvršavanja zaštitnog nadzora izrečenog uz rad za opće dobro, ako osoba uključena u probaciju ne ispunjava i obveze utvrđene pojedinačnim programom postupanja. U praksi se događalo da osoba izvršava rad za opće dobro, ali se ne pridržava obveza iz programa.

Članak 26. - Način izvršavanja rada za opće dobro

Stavak 1. je usklađen s odredbama Kaznenog zakona kojim je u nadležnost probacijske službe stavljeno određivanje sadržaja i roka za izvršenje rada za opće dobro. Probecijski ured će prilikom donošenja rješenja o rasporedu na rad utvrditi mjesto rada izvršenja rada te će voditi računa o opsegu i vrstama raspoloživih poslova, kao i o osobnim prilikama, zaposlenju i sposobnostima osobe uključene u probaciju. Iz teksta odredbe brisana je riječ stručnost radi usklađenja sa izmjenama i dopunama Kaznenog zakona. Donošenjem rješenja osigurava se poštivanje osobnosti i dostojanstva osobe uključene u probaciju te transparentnost upućivanja na rad za opće dobro.

U stavku 2. preciznije je navedeno koje rješenje donosi probacijski ured te se njime omogućava podnošenje prigovora u roku od 3 dana od dana primitka rješenja protiv istog. O prigovoru odlučuje Ministarstvo pravosuđa putem nadležne unutarnje ustrojstvene jedinice.

Stavak 3. je po svom sadržaju jednak odredbi članka 23. stavka 2. Zakona o probaciji/12 te se odnosi na sklapanje ugovora s ustanovama i pravnim osobama radi izvršavanja rada za opće dobro. Njima su pridodana i tijela javne vlasti čime se jasno definiraju prava i obveze ugovornih strana što povećava transparentnost u samom radu.

Stavkom 4. se isto kao i kod izvršavanja kazne zatvora, osiguravaju osobe koje izvršavaju rad za opće dobro od nezgode na radu, ali samo one koje nisu već osigurane po nekoj drugoj osnovi.

Stavak 5. je novi te omogućava da probacijski službenik uslijed promjene bitnih okolnosti (npr. promjene prebivališta osobe uključene u probaciju ili zaposlenje kod kojeg osoba može raditi samo vikendom), kao i na zahtjev pravne osobe ili tijela javne vlasti u kojem se izvršava rad za opće dobro prekine izvršavanje rada za opće dobro i osobu uključenu u probaciju uputi na rad drugom poslodavcu. U praksi se događalo da su pojedine pravne osobe zatražile od probacijskog ureda prekid izvršavanja rada (npr. zbog nedostatnosti poslova ili ukidanja pravne osobe odnosno prituzbi na rad) te je probacijski ured morao uputiti osobu uključenu u probaciju na rad drugom poslodavcu kako bi se sankcija izvršila u cijelosti. Navedenom odredbom formalizira se takav postupak.

Članak 27. – Odgoda i prekid rada za opće dobro

Stavkom 1. propisuje se kada i u kojem roku osoba uključena u probaciju može podnijeti molbu za odgodu rada za opće dobro. Odgoda se, što je novina, može podnijeti i prije što je doneseno rješenje o rasporedu na rad. Naime, u praksi se događalo da osoba uključena u probaciju ima zakonski razlog (npr. akutno oboljenje) za odgodu rada i prije donošenja rješenja o rasporedu, ali ne može uputiti zamolbu za odgodom rada dok se ne donese rješenje. Time je dolazilo do nepotrebnog odugovlačenja postupka izvršavanja rada za opće dobro jer se rješenje o rasporedu na rad formalno moralo donositi, dostavljati adresatima i onda donositi rješenje o odgodi rada. Također, rok za podnošenje molbe za odgodu rada od 3 dana od dana primitka rješenja o rasporedu na rad nije bio svrsihodan, niti životan jer je bilo primjera da je izvan tog roka, a prije samog izvršavanja rada došlo do ostvarenja jednog od razloga za odgodu/prekid te se formalno u konkretnom slučaju molba ne bi mogla podvesti pod zakonsku definiciju o odgodi ili prekidu rada za opće dobro. Ovom odredbom rješavaju se navedeni nedostaci i produžuje rok za odgodu rada na 8 dana od dana nastanka jednog od razloga iz članka 28. ovog Prijedloga zakona.

Stavci 2. i 3. se nisu značajnije mijenjali u odnosu na odredbe članka 24. stavaka 2. i 3. Zakona o probaciji/12. Njima se propisuju mogućnost podnošenja molbe probacijskom uredu tijekom rada za opće dobro radi prekida izvršavanja rada i to u roku od 8 dana, a koji je o njoj dužan odlučiti u roku od 3 dana od dana primitka molbe. Isti rok za odlučivanje se odnosi i na molbu za odgodu rada.

Stavak 4. je novi i on omogućuje da se po službenoj dužnosti donese rješenje o odgodi/prekidu rada za opće dobro ukoliko osoba uključena u probaciju nije sama u stanju to zatražiti čime se rješava pravna praznina u takvim slučajevima, a koja je otežavala postupanje probacijskom uredu (potreba ovakvog normativnog uređenja uočena je za vrijeme elementarnih nepogoda – poplava u Istočnoj Slavoniji 2014. godine).

Stavak 5. (stavak 4. Zakona o probaciji/12) određuje da je za odlučivanje po prigovoru na odluku povodom zahtjeva ili po službenoj dužnosti o odgodi/prekidu izvršavanja rada za opće dobro nadležno Ministarstvo pravosuđa koje donosi rješenje o žalbi putem svoje unutarnje ustrojstvene jedinice kao stručnim tijelom i to u roku od 15 dana.

Stavak 6. je novi te se njime propisuje da se odgoda i prekid rada za opće dobro ne uračunavaju u ukupni rok određen za izvršenje sankcije.

Članak 28. – Razlozi za odgodu i prekid rada za opće dobro

Odredbom ovoga članka određuju se razlozi za odgodu ili prekid rada za opće dobro. U odnosu na odredbu članka 25. stavka 1. Zakona o probaciji/12, u točki 4. produženo je vrijeme odgode/prekida rada zbog trudnoće i rizične trudnoće i roditeljstva do godine dana života djeteta s obzirom da je takvo uređenje sukladno institutu roditeljnog i roditeljskog dopusta kojeg koristi samo jedan roditelj za prvo i drugo rođeno dijete prema Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama.

Dodane su nove točke 5. i 6. s dodatnim životnim razlozima za odgodu/prekid koji uključuju sezonski rad, povremene rad nezaposlene osobe uključene u probaciju, rad na brodu ili platformi, privremeno povećan opseg poslova kod redovnog rada, oduzimanje slobode i izdržavanje kazne, kao i odlazak u terapijsku zajednicu radi liječenja od ovisnosti.

Stavak 2. je izmijenjen u pogledu trajanja odgode/prekida koje je određeno u nešto duljem vremenu sukladno životnim situacijama koje traže takvo novo uređenje.

Stavak 3. je ostao isti te određuje da ukupno trajanje svih odgoda/prekida ne može biti dulje od šezdeset dana, osim iz razloga koji su utvrđeni točkama 1., 4., 5. i 6. stavka 1. ove odredbe.

Dodan je stavak 4. u kojem se osobi uključenoj u probaciju propisuje dužnost dostavljanja relevantne dokumentacije kako bi potkrijepila razloge koje navodi radi odgode odnosno prekida izvršavanja rada za opće dobro. Dokumentacija u vidu dokaza, a radi odobravanja odgode/prekida se i do sada tražila te je ovom odredbom to zakonski samo formalizirano.

Članak 29. – Zastara izvršenja rada za opće dobro

Odredba ovoga članka se nije mijenjala u odnosu na odredbu članka 26. Zakona o probaciji/12. Njome je propisano da će zastara izvršenja rada za opće dobro nastupiti u skladu s odredbom Kaznenog zakona o zastari izvršenja kazne.

Glava X. – Izvršavanje uvjetnog otpusta

Prijedlog zakona je probacijski posao izvršavanje uvjetnog otpusta uredio Glavom X. Ranije je uvjetni otpust bio obuhvaćen zajedno s poslovima izvršavanja kazne zatvora u jednoj Glavi, što je sada uređeno Glavom XI.

Članak 30. – Uvjetni otpust

Stavak 1. osim dostave rješenja o uvjetnom otpustu, uvodi i dostavu naloga o otpustu zatvorenika kao preduvjet za postupanje probacijske službe. Bez naloga o otpustu zatvorenika probacijska služba nije znala kada će se zatvorenik otpustiti iz zatvora jer takvog podatka nema u rješenju, što je u praksi stvaralo velike poteškoće u organiziranju poslova vezano uz uvjetni otpust. Po primitku rješenja i naloga probacijski ured sukladno stavku 2. odmah poziva osobu uključenu u probaciju te izrađuje pojedinačni program postupanja.

S obzirom da su zaštitni nadzor i nadzor izvršavanja posebnih obveza već uređeni člankom 20. , stavkom 3. se upućuje na odgovarajuću primjenu tog članka.

Glava XI. – Probacijski poslovi tijekom izvršavanja kazne zatvora

Članak 31. – Prekid izvršavanja kazne zatvora

Ovom odredbom Zakon o probaciji se usklađuje sa Zakonom o izvršenju kazne zatvora te se propisuje mogućnost određivanja obveze osuđeniku da se javlja probacijskom uredu za vrijeme prekida izdržavanja kazne zatvora.

Članak 32. – Pogodnosti izlaska

Ovom odredbom u stavku 1. precizirano je da probacijski ured nadzire pogodnosti izlaska zatvorenika duljeg od 3 dana ako je tako rješenjem odredio upravitelj zatvora odnosno kaznionica. Naime, zatvorenik može koristiti kratkotrajnu pogodnost od nekoliko sati i u takvim slučajevima nadzor probacijskog ureda nije svrsihodan.

Stavak 2. nije izmijenjen u odnosu na odredbu članka 27. stavka 1. Zakona o probaciji/12. Njime je propisana obveza probacijskog ureda da o neispunjavanju obveza naloženih zatvoreniku rješenjem o korištenju pogodnosti odmah obavijesti zatvor odnosno kaznionicu jer je takvo ponašanje zatvorenika osnova za ponovno razmatranje odluke kojom je korištenje pogodnosti odobreno.

Glava XII. – Prijelazne i završne odredbe

Prijedlog zakona zadržao je glavu o prijelaznim i završnim odredbama.

Članak 33. – Provedbeni propisi

Članak 33. je sadržajno ostao isti u odnosu na odredbu članka 36. Zakona o probaciji/12, te je njime određeno da će ministar pravosuđa donijeti novi Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova iz članka 4. stavka 9. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca.

Članak 34.

Članak 34. propisuje prijelazno razdoblje od tri mjeseca u kojem Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova („Narodne novine“, br. 29/13) ostaje na snazi.

Članak 35.

Ovaj članak propisuje prestanak važenja Zakona o probaciji (Narodne novine, broj 143/12).

Članak 36.

Ovom odredbom propisuje se stupanje Zakona na snagu.